

University of Groningen

ADHD & Addiction

van Emmerik-van Oortmerssen, Katelijne

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2018

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
van Emmerik-van Oortmerssen, K. (2018). *ADHD & Addiction: Prevalence, diagnostic assessment and treatment of ADHD in substance use disorder patients*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. Rijksuniversiteit Groningen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

DANKWOORD

Aan het tot stand komen van die proefschrift hebben heel veel mensen meegewerkt.

Ten eerste wil ik alle patiënten bedanken die deelgenomen hebben aan dit onderzoek. Het invullen van pagina's lange vragenlijsten is voor niemand een hobby, en toch hebben jullie dit gedaan om de wetenschap verder te helpen.

En dan mijn promotoren: prof. dr. Robert Schoevers en prof. dr. Wim van den Brink, die mij als een soort 'beschermheren' al die jaren hebben bijgestaan. Toen ik net ging starten met mijn promotietraject en ik hierover vertelde aan een collega, zei hij dat ik met zo'n promotieteam achter mij me verder nergens meer zorgen over hoefde te maken. En zo was het ook. Jullie hebben me aangenomen terwijl ik eigenlijk vrijwel geen onderzoekservaring had, en ik ben jullie allebei dankbaar dat ik desalniettemin de kans kreeg aan dit project te werken.

Robert, met jouw ongebreidelde enthousiasme is het onmogelijk om niet ook opgetogen te worden. Onder het motto 'nee heb je, JAMA kun je krijgen', heb je onze papers van extra schwing voorzien. Van jou heb ik geleerd om niet te benauwd te zijn en net een beetje hoger in te zetten dan ik zelf redelijkerwijs mogelijk acht. Ik heb veel bewondering voor je professionaliteit en gedrevenheid en vind het een voorrecht om zoveel van jou te hebben kunnen leren.

Wim, je presteert het om een paper alweer volledig gecorrigeerd (of eigenlijk: herschreven) terug te sturen voordat ik met m'n ogen geknipperd heb. En dan te bedenken dat je dat doet bij alle papers van alle promovendi etc. bij wie je bent betrokken. Niet te geloven dus..... Ondertussen ben je ook nog ongelooflijk aardig en hartelijk. Ik hoop dat je, nu je een stap terug hebt gedaan qua werk, het toch eindelijk eens rustiger gaat krijgen en met evenveel overgave van het leven zal genieten als dat je papers nakijkt.

Ellen Vedel heeft als copromotor ook een belangrijke rol gespeeld. Ellen: jij bent in de afgelopen jaren de stabiele factor geweest in dit onderzoek. Robert en ik verlieten een voor een de instelling, en hoewel jij ook buiten de Jellinek een nieuwe functie kreeg bleef je de wekelijkse supervisies voor de therapeuten binnen de studie trouw doen (met grote deskundigheid ook nog eens). Dit is mijns inziens van grote waarde geweest om 'de boel bij elkaar te houden' om maar eens een Amsterdammer te citeren. Je hebt me in de loop van de tijd 'en passant' van allerlei strategische adviezen voorzien en ik vind het heel leuk dat jij als copromotor aan dit traject verbonden bent.

De leden van de promotiecommissie, Prof. Dr. Vincent Hendriks, Prof. Dr. Pieter Hoekstra, Prof. Dr. Oliver Tucha, Prof. dr. Gabriël Antonio, Prof. dr. Peter de Jong, Prof. dr. Sandra Kooij, Prof. dr. Dike van de Mheen, Prof. dr. Reinout Wiers, wil ik bedanken voor de tijd die ze hebben gestoken in het beoordelen van dit proefschrift en het deelnemen aan de promotie plechtigheid als opposenten.

I also like to thank the members of ICASA, the International Collaboration on ADHD and Substance Abuse. I joined you during the IASP study, during which we had many nice meetings all over Europe, and which led to a fruitful collaboration. Over the past years, many papers of our group have been published. Geurt, jij bent de 'founding father' van deze

club, en hebt het voor elkaar gekregen om enorm veel mensen te mobiliseren voor deze samenwerking. Petje af hiervoor! To Cleo Crunelle, Sofie Verspreet, Fryda Matthys, Geert Dom, Pieter-Jan Carpentier, Maija Konstenius, Johan Franck, Toni Ramos-Quiroga, Franz Moggi, Csaba Barta, Zsolt Demetrovics, Sharlene Kaye, Arvid Skutle, Eli Torild Bu, Frances Levin, and all the other ICASA members (the group is still expanding): I hope to see you all again soon!

Dan de collega's van de Jellinek. Van 2010 tot 2016 zijn er heel veel medewerkers betrokken geweest bij de dataverzameling, eerst voor de prevalentie studie en daarna voor de behandelstudie. Graag wil ik de therapeuten van de behandelstudie bedanken: Mieke Flim, Tello Neckheim, Yvonne Laan, Elize Brinkman, Lia Reus en Nynke Bron. Met verve hebben jullie deze behandelingen uitgevoerd! Ik ben onder de indruk van jullie inzet en heb met veel plezier met jullie samengewerkt! Uiteraard wil ik ook Floor Kramer heel hartelijk bedanken voor haar grote aandeel in de dataverzameling. Floor, ik ben blij dat ik jou koos toen je solliciteerde voor een onderzoeksstage, want ik heb dubbel en dwars plezier van je gehad. In totaal twee jaar heb ik de coördinatie van de behandelstudie en de metingen met een gerust hart aan je kunnen toevertrouwen. Heel veel dank daarvoor! Mehrdad Aslani, Janske Braun, Vera van den Brink, Rosalie Knувelder, Sara van Loon, Francine Melman, Lianne Oudhuis, Annemarijn Poortvliet: jullie hebben jarenlang de diagnostiek van ADHD op jullie genomen. Hartelijk dank daarvoor. Het doen van onderzoek brengt een enorme logistiek met zich mee. Diverse studenten hebben hierin hun aandeel geleverd en wil ik bij deze bedanken: Jessie, Shanna, Virginia, Paola, Jade, Erwin, Laurens, Arved, Danielle, Karin, Kiki, Josefien. Ook zijn er vele medewerkers die op een of andere manier meegeholpen hebben aan het project door bijv. screeners af te nemen. Loes Marquenie wil ik graag bedanken voor haar aandeel in de begeleiding van enkele studenten. Wencke de Wildt, jij hebt het hele project vanaf het begin de benodigde steun gegeven om van de grond te kunnen komen en al die tijd in de lucht te blijven. Miriam Wilcke, ook jou wil ik graag bedanken voor je faciliterende rol.

Binnen de afdeling Onderzoek van Arkin heb ik heel wat uurtjes doorgebracht. Graag wil ik de volgende mensen bedanken voor hun ondersteuning: Jack Dekker, Anneke Goudriaan, Matthijs Blankers, en Wilma van Gelderen, en voor de gezelligheid ook o.a. Margo, Liselotte, Martijn, David, Marleen, Caroline, Ansam, Nick, Udo, en natuurlijk mijn (ex)-kamerogenootjes Ans, Irene, Hans en Jaap.

Hoewel ik de laatste jaren weinig op de AIAR gang van het AMC te vinden was, heb ik daar eerder wel met veel plezier regelmatig vertoefd. Ik wil dan ook nog graag de AIAR collega's bedanken, inclusief Bep die inmiddels van haar pensioen geniet, en Maarten Koeter, die helaas in 2016 overleden is. Marianne Haages, dank voor je praktische ondersteuning.

Vanuit het UMCG wil ik graag Paulien Bladder bedanken voor haar onmisbare rol in talloze zaken.

Ik maak hierbij ook graag van de gelegenheid gebruik om mijn (plaatsvervangend) opleiders, locatie-opleiders, en collega's van GGZ Ingeest te bedanken, die mij alle steun hebben gegeven om dit proefschrift verder af te kunnen ronden.

M'n intervisiegenootjes: Doeke, Stella, Laura, Wicher, Martijn, Larissa en Lidwien: ik hoop op nog veel (levens)interviews met Thaise afhaal!

Anouk: vanaf het eerste geneeskunde studiejaar hebben we samen opgetrokken, inmiddels alweer 20 jaar geleden! Ik geniet altijd enorm van onze klets-uurtjes waarin we iedereen even samen analyseren. Ik kijk uit naar nog vele etentjes etc. ook met David en Arnold erbij! Ontzettend leuk dat jij nu ook paranimf bent!

Hannajah, met jou gaat de band nog verder terug, ik zie ons nog zitten met de slappe lach bij wiskundeles (of eigenlijk overal). Eline en Wanda, ook voor jullie geldt dat het fundament voor een levenslange vriendschap volgens mij op 't Willem is gelegd.

Martine, volgens mij moeten we van het chill/ wellness-weekend maar een jaarlijkse traditie maken J.

Lieve papa en mama, jullie hebben heel wat praktische steun geleverd aan mijn carrière, alleen al met alle dagen waarop jullie opgepast hebben. Jullie zijn de personificatie van de hedendaagse opa en oma die wekelijks met Matthijs gaan voetballen (opa) en met Judith boekjes lezen (oma). Bedankt daarvoor!

Lea, ik zal weer eens wat vaker langskomen!

Lise, m'n grote zus, ik hobbelen met allerlei life events rustig achter jou aan, nu ben ik aan de beurt om te promoveren; leuk dat jij daar als paranimf bij bent!!

Jochem, Katinka en Dave, Monique, Rob, Julie en Christoff, Aernout, Sterre en Kilian, ik bof maar met zulke fijne (schoon)familie!

Lieve Arnold, wat een geluk dat jij in mijn leven gekomen bent. Zonder jou was dit proefschrift er trouwens sowieso niet gekomen, want het hele idee van onderzoek doen kwam van jou af. Een schot in de roos dus, hoewel ik ook regelmatig tegen je aan geklaagd heb als ik weer eens met een writer's block zat. Als officiële copromotor heb je me er wel doorheen gesleept. Bedankt voor je steun en relativerende humor. Met jou koester ik onze schatten: lieve Matthijs en lieve Judith, jullie zijn de zonnetjes in mijn hart, nu dit proefschrift af is heb ik gelukkig weer meer tijd om met jullie door te brengen, want dat is wat ik het liefste doe.

